

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.Kiadó és láptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepstis Kálmán.

Olvasóinkhoz!

A „Makói Független Ujság” főelárusítója.

Makó, okt. 2.

Tisztelettel tudatjuk lapunk olvasó közönségével, hogy a tegnapi naptól kezdve a *Makói Független Ujság* főelárusítójaul

Szücs Imrét,

olvasóközönségünk régi, jó ismerősét alkalmaztuk.

Polgártársaink, különösen függetlenségi polgárságunk köréből ugyanis eddig számtalan panasz érkezett hozzánk napról-napra a miatt, hogy lapunk eddigi elárusítóit — akik egyuttal a helybeli mungó ujságot is árulják — egyenesen megtagadják polgártársainktól a *Makói Független Ujság*-ot és polgártársainknak ismételt tiltakozásai dacára is a *Makói Független Ujság* helyett állandóan a *mungó ujságot* hagyják portájukon. Van városrész, ahol lapunkat eddig még nem is mutatták. Különösen függetlenségi polgárságunk ez által abba a veszedelmes helyzetbe került, hogy a mungó ujság elárusítóinak az akaratából — kik a mungó ujságot elsősorban ajánrozzák — kénytelen volt az *mungó ujságot olvasni, amely napról-napra éppen a függetlenségi pártnak, ebben tehát a makói függetlenségi olvasóközönségnek a gyalázásával volt és van mindig tele.* Függetlenségi polgártársainkkal csókolatni akarták tehát azt az ostort, amellyel napról-napra megcsapkodták a polgárságot a makói fizetett mungók.

Ennek a furcsa és mindenképen fonák helyzetnek akartunk véget vetni azzal, hogy lapunk főelárusítójaul azt az embert alkalmaztuk, aki a *Makói Független Ujság*-on kívül más ujságot nem fog árulni s a kinek páratlan ügyessége, fáradhatatlan szorgalma és lelkiismeretessége ugy mielőttünk, mint olvasóközönségünk előtt teljes biztosíték arra, hogy mostantól fogva Makóváros függetlenségi polgársága napról-napra pontosan kapja és olvashatja e polgárság őszinte, igaz barátját, a nép jogos törekvéseinek s minden igazának fáradhatatlan, hűséges harcosát, a *Makói Független Ujságot*.

Mert csakis az tekinthető igazi függetlenségi és 48-as polgárnak,

aki függetlenségi és 48-as ujságot olvas.

A mungó-ujság a mellett, hogy a nép jogait kicsufolja, törekvéseit élesen ellenzi s a nép terhei súlyosbítóinak a szekerét tolja, megméltelyezi a függetlenségi embernek a lelkét.

Aki tehát igazi függetlenségi polgár, az csak a Makói Független Ujságot olvassa!

Felkérjük tehát ezuttal olvasóinkat, hogy a kinek a Makói Független Ujság elárusítása körül valami panasza, vagy kifogása van s aki nem kapja pontosan a *Makói Független Ujságot*, forduljon főelárusítóinkhoz Szücs Imréhez, aki haladéktalanul intézkedik.

Megjegyezzük még azt is, hogy Szücs Imrét lapunk részére való hirdetések felvételére is feljogosítottuk.

Ajánljuk lapunkat, a *Makói Független Ujságot* és főelárusítóinkat, Szücs Imrét Makóváros egész közönségének, elsősorban függetlenségi polgártársaink szíves figyelmébe.

Tisztelettel

a **Makói Független Ujság**
kiadóhivatala.

Oktober 6.

Aradi golgotánk felől hideg, borzongató fuvalat csap ma agyunkba s lelkünkbe. Vérfagyasztó tragédiánk emlékezete ébredésre hívja e nemzetet!

Emlékezzünk! . . . De vajjon tud-e még a magyar — emlékezni. A nemzet szolgálva sülyedt, háládatlan lelke vissza tud-e még szállani a mély gyászában is dicsőséges multba?

Fel tud-e még a magyar ébredni és tud-e még tettekre lelkesülni?

Volt egy korszak, nemes, hősiesség, dicső kor. Az emberek agyát fenéséges gondolatok, a lelkeket magasztos érzések hevítették. E szent hevületben egy volt az egész magyar nemzet.

Az *Egyenlőség, Testvériség, Szabadság* vágya lelkesített minden magyar embert ebben a hazában.

Az önző érdekek mintha mindörökké eltűntek volna erről a földről, a közző és közboldogság munkáján dolgozott lázas sietséggel e nemzetnek minden hű fia . . . A népjogok ragyogó, fenséges dia-

dala zugott keresztül az egész országon. Boldog volt a magyar . . .

Boldogságunkat irigyelte tőlünk négy százados bitang ellenségünk. Haramia módra ellenünk törtek. Védjük magunkat. Minden emberi és isteni igazság a mi részünkön volt, ellenségeink ördögi munkája gonoszság s gazság volt: mégis ők győztek, mi pedig — elesünk. A világosi hegyek alján elbukott — nemzetünk.

Aztán mi történt? Mindenki tudja. Szent ügyünkért folyt győzelmes csatáinkat a hóhérok munkája váltotta fel.

Legjobbainkat kivégezték.

Ott hullottak el gyáva ellenségünk bitóján s golyója előtt az aradi — Golgotán. A hős tizenhárom mindegyike félisten.

Hatvankét esztendővel ezelőtt, október hatodikán.

E sötét nap emlékezetének kinnai mardossák lelkünket. Hol kéklik a bosszu, mely martyrjaink erőszakos megöletéséért az égbe kiált?

Mintha mi sem történt volna október 6-án. A magyar már nem tud emlékezni. Önző, kicsinyes érdekek alacsony vágya mintha eltompította volna már minden öntudatát s minden önérzését. Boldogságáért küzdő nagy őseihez háládatlanná lett. Nem képes érezni jelene szűgyenét s már remélni se tud jobb jövődőt.

Dicső multjára visszatekinteni se tud s jobb jövőjébe nézni nem mer . . .

De akik vannak még, akikből nem halt ki a tiszta érzés s nemes gondolkodás: azok a mai napon emlékezzenek!

Emlékezzünk! Igaz magyarok igaz érzésével áldjuk vértanuink szent emlékezetét!

Emlékezzünk!

kp.

(Választás. Farkas József volt polgármester lemondott törvényhatósági bizottsági tagságáról. Ennek folytán a Makó városi III-ik alkerületben megüresedett helynek a betöltésére a legutóbb tartott vármegyei közgyűlés ennek a hónapnak a 29-ikét, a hónap utolsó vasárnapját tűzte ki. Semmi kétség benne, hogy a megüresedett helyre újból függetlenségi pártit választanak a III-ik kerületbeli választópolgárok.

A koronaőr és a politika.

A nagy Wesselényi-utóda. (Saját tudósítónktól.)

Makó, okt. 5.

Wesselényi báró, a koronaőr, vett magának anyai polgári szabadságot, amellyel zavartalanul éhhet minden házmester. Kifejezést adott politikai meggyőződésének.

Az az ő politikai meggyőződése, hogy a véderő reformok felerőszkolása a nemzet ellen való véték s hogy teljesen jogosult az ellenzék küzdelme, amellyel megakadályozza ezt a felerőszkolást.

A Khuen-kormány szerint azonban a magyar koronaőre, egyik legmagasabb közjogi méltóságunk viselője, nem rendelkezik a szabad vélemény nyilvánítás jogával, kevesebb a joga, mint egy házmesternek.

Bécsi és budapesti német lapok keservesen feljajdulnak a koronaőr politikálása miatt és mintegy követelik, hogy Wesselényi ezek után mondjon le a méltóságáról.

Bezzeg, ha felmagasztalta volna a pizkosság és gazság politikáját, himnuszokat zengenének Wesselényiről: hogy lám, a koronaőre is, aki független s oly magas méltóságot visel, nem tudván magába fojtani az obstrukció felett való felháborodását, leszállt a piederstájljáról s az obstruktorok közé esapott.

De mert Wesselényi, mint igaz Wesselényi, az ellenkezőjét eselekedte, bőszen meneszi őt a lakájhád. Am az igazi Wesselényit ezek a fulánkös nyelvöltögetések bizonyára nem fogják megakadályozni abban, hogy politikai meggyőződését továbbra is hirdesse és méltóságát, melyet a koronás királytól kapott, továbbra is megtartsa. Ő továbbra is koronaőr marad.

Wesselényi különben ma az egyik budapesti laphoz a következő táviratot intézte:

Tegnap távirati kérdéskre válaszul ez: a koronaőr méltóság nem kormánykegy, hanem közjogi méltóság. Viselőjét meggyőződése nyilvánításában királyhűségén és hazaszereteten kívül senki sem irányíthatja.

Wesselényi Miklós báró.

A Wesselényiek törhetetlen és meg nem alkuvó hazafiassága a Bécsnek való felkínálkozókka szemben erős és rendíthetetlen alkotmánybiztosítékunk. Wesselényi báró legutóbbi szereplése ezt bizonyítja.

Olcsó árak!

[18]

Pontos kiszolgálás!

Menjasszonyi
ajándékok!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én
a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők
helyén megnyilt.

Vendéglő és kávé-
házi edények!

Épület üvegezés és képeretkezés!!

Auffenberg és az aradi vértanu.

Makó, okt. 5.

Megirtuk, hogy a most kinevezett hadügyminiszter, Auffenberg lovag rokona az 1849-ben vértanu halált halt Ormay Józsefnek, akit azelőtt Auffenberg-nek hívtak. Erre nézve az új hadügyminiszter a következő sürgőnyt küldte annak, aki nála eziránt érdeklődött:

„Ormay József tényleg rokonom, letagadni nincs okom.“

A vértanu-rokonról a lapok is megemlékeztek, de egynemely tévedés kiigazítása végett helyénvalónak tartjuk Ormaynak, a hős honvédezesnek, kivégzése körülményeit történeti hűséggel közölni. Auffenberg József, aki 1848-ban az osztrák hadseregben szolgált tisztii rangban, a szabadságharc kitörésekor átlépett a magyar honvédséghez és fölvevte az Ormay nevet. A magyarok ügyéért lelkesedő, kitünő honvéd vált belőle. Hét ütközetben vett részt s mindenütt kitüntette magát. Felvitte ezredességig s megkapta a vitézségi jelvényt. Elérkezett a világsi fegyverletétel. Az oroszok méltányolva a magyarok vitézi erényeit, csak a legénységtől szedték el a fegyvert, a tisztieknek meghagyták kardjaikat. A gyászos megadást követő napon megérkeztek az osztrákok és átvették a behódolt csapatokat. Az osztrákok már elvették a honvédtisztek kardjait és a legénységgel a legkegyetlenebbül bántak. Ezt nem tudta nézni Ormay ezredes, lónáton megszökött a táborból és egyenesen Aradra ment Haynauhoz, hogy jobb bánásmódot eszközöljön ki a magyarok részére. Haynau akkor a Forrai-utca és a Fő-tér sarkán az első emeleten volt, míg a földszinten a hóhér lakott, hogy mindig kéznél legyen. Itt kereste fel Haynaut Ormay. A tábornok segédtisztjét, Winter főhadnagyot kérte, hogy jelentse be.

— Ö exellenciája igen rossz kedvében van, nem tanácsos hozzá bemenni, tessék talán holnap jönni, ezredes ur, — szolt a főhadnagy.

— Nem baj, jelentsem csak be, — válaszolt Ormay, aki teljes diszben állott a főhadnagy előtt.

Kivánsága teljesült, bejelentették. A másik pillanatban már irtózatos lármát hall Haynau szobájából. A főhadnagy kirohan, galléron kapja Ormayt és lökdösi az ajtón kifelé. A földszinten beordít a hóhérré, a profoszért és két katonáért és Ormayt lökdösve, futólépésben rohantak a városból kifelé. Ormay nem tudta mire vélni a dolgot. Szakadó eső zuhogott és az egész társaság bőrig ázott. Midőn elérték a csálai erdőt, se szó, se beszéd, az első fára felakasztották a szerencsétlen Ormayt. E szokatlan, gyors hóhérmunkának az volt az oka, hogy midőn a főhadnagy bejelentette Ormayt, Haynau dühbe jött, hogy miért mer ilyen rebbelis alakot bejelenteni és azt mondta

adjutánsának, hogy föbelöveti, ha tíz perc múlva nem jelenti, hogy Ormay fel van akasztva. A főhadnagy tíz perc múlva jelentette, hogy az aktus megtörtént, amire Haynau arca földerült. Ormay volt az első aradi vértanu, 1849. aug. 23-án, azután jött a tizenhárom, majd Kazinczy és Hauk. Ormay (Auffenberg) öcsöcsé volt a most kinevezett hadügyminiszter Auffenberg Móríc lovag apja.

Az olasz-török háború.

Kalózkodás a tengeren.

— Express tudósítás. —

Makó, okt. 5.

Végső veszedelmében a nagyhatalmakhoz fordult segítségért a szorongatott török birodalom. Vilmos császár azt táviratozta a szultánnak, hogy Isten gondviselése fog örködni Törökország fölött; a francia köztársasági kormány azal biztatja a fudoklót, hogy minden rokonszenvével vele van; a legnagyobb tengeri hatalom, Anglia diplomatikusan kitér az egyenes válasz elől s olyasfélét lehet kiolvasni feleletéből, mintha azt mondaná, hogy dobják ki a külügyminiszterium pazar fényességű előcsarnokából a szerencsétlen portát, mert sir Edward Grey szíve meghasad rajta. Ausztria-Magyarország pedig a régi nótát fújja a Balkán sátságkijóvájáról, amely szent és sérthetetlen, tehát nem szabad hozzányulni. A háború azonban már teljes erővel megkezdődött.

Mai távirataink a következők:

Ágyuzás a Vörös-tengeren.

Róma, október 5.

A Stefani-ügynökség jelenti Massanaból: A Vörös-tengeren, az erythraei tengerpart mellett Massaua és Assab között egy török ágyunaszád többször rálőtt Amerigo Vespucci olasz csomagszállító gőzösre, de nem tett benne kárt.

Szabad a zsákmány.

Róma, október 5.

A hivatalos lap a tengerészeti miniszter következő jelentését teszi közzé:

Miután Törökország nem tett olyan nyilatkozatot, mely azt bizonyítaná, hogy az olasz kereskedelmi hajókkal szemben az ellenségeskedés ideje alatt tartózkodni fog a zsákmányolási és elkobzási jog gyakorlásától és miután ellenkezőleg Törökország először gyakorolta a zsákmányolási és elkobzási jogot, az olasz kereskedelmi tengerészet ellen, az olasz kormány élven a tengerészeti kereskedelemről szóló törvénykönyv 211. cikkében foglalt joggal, fentartja magának, hogy a török kereskedelmi hajók ellen a zsákmányolási és elkobzási jogot gyakorolja. Az olasz kormány ugyane törvénykönyv 216. cikkének megfelelően közli, hogy hadi dugáruknak fognak minősítettmi ágyuk, puskák, karabélyok, revolverek, pisztolyok, kardok és más lö és oldalfegyverek, hadi munió, hadi anyag és általában minden, ami feldolgozás nélkül közvetlen szárazföldi vagy tengeri haderő felszerelésére fordítható.

Távirat az angol királynak.

Konstantinápoly, október 5.

A Szófia meesotben tegnap nagy gyűlés volt, melyen több mint ezer mohamedán vett részt. Ubeidulla képviselő javaslatára a gyűlés táviratozott az angol királynak, mint sok ezer mohamedán aralkodójának és intervencióját kérte, mert Olaszország embertelen eljárása az egész világ mohamedánjait felizgatja. A gyűlés tiltakozó táviratot intézett minden parlamenthez és a szocialista egyesületekhez is.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október 6. Péntek. Római kath. Bruno hv + Gör. kath: Szeptember 23. Sz. Iván í. — Nap két 6 óra 4 perckor, nyugszik 5 óra 30 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó felhős idő várható helyenkint esővel és némi hőemelkedéssel. — Sürgöny-prognózis: Elvéve csapadék, enyhébb. Déli hőmérséklet: 14-8 fok Celsius.

(A főgimnáziumi hozzájárulás. Makóvárosa, mint ismeretes, évenként 20000 koronával járult hozzá a főgimnázium fenntartásához. Ennek a 20 ezer koronának elengedéseért többször folyamodott Makóvárosa a miniszterhez. A felét, 10 ezer koronát el is engedte volt már a koalíciós-kormány, míg a másik felére nézve — újra való többszöri sürgetés után — csak ma jött meg a kormány döntése, mely szerint a 10 ezer koronás hozzájárulást is elengedték. A városi tanács ennek folytán a legközelebbi közgyűléshez előterjesztést tesz a 10 ezer korona rendeltetése iránt.)

(Alapkő szentelés. A makói izraelita egyház ma délelőtt tartotta meg új templomának alapkö szentelési ünnepélyét. A diszközgyűlésen a képviselőtestület tagjain kívül sokan vettek részt mások is, különösen nők, sőt a más hitfelekezetteliek is. A tulajdonképeni alapkö-szentelési aktust a hitközség diszközgyűlése előzte meg, melyen Dózsa Sámuel hitközségi elnök elnökölt és mondott szép megnyitó beszédet a hitközség tagjaihoz, melyben összetartásra buzdította a hitközség tagjait, mert, mint mondotta, csak az összetartás teremtheti meg azt az áldozatkésztséget, mely a fontos terv megvalósításához szükséges. Utána Kecskeméti Armin dr. emelt szót és a tőle megszokott ékesszólással beszélt a hitközség nagy alkotásáról. Formailag és tartalmilag is tökéletes beszédében szép hasonlatot állított fel a régi imaházról és az építés alatt álló impozáns templomról. Beszédének elhangzása után az előjáróság leszállott az új templom alap-árkába, hol Kecskeméti Armin dr. főrabbi, Dózsa Sámuel hitközségi elnök, Dózsa Lajos dr. hitközségi alelnök és Nagy Sándor dr. hitközségi ügyész egy-két kalapácsütés kíséretében, áldást kísérő jel-

mondat hangoztatása mellett végezték az alapkö szentelés aktusát.

(Adományok az új zsidó templomra. Az izraelita hitközség tagjai az új templom építésére eddig is nagy áldozatokat hoztak. Az áldozatkésztség most, hogy az új templom épül, még dícséretre méltóbb formában nyilatkozik meg. A most véget ért nagy ünnepek alkalmából többen ajánlottak fel pénzbeli adományokat és vállaltak kötelezettséget diszablakok, berendezési részek készítésére és pedig pénzbeli adományt ajánlottak fel a következők: Politzer Jenő 200, Horovitz Herman, Marosi Imre, Polák Sándor 100—100, Dózsa Ferenc dr. 70, Glück Samu, Vészi Dezső, Kertész Aladár 50—50 koronát. Dózsa Lajos orgonára adott régi 500 koronás adományán kívül 25 és Geller Béla 20 koronát. Egy-egy diszablak elkészítésére kötelezettséget vállaltak: Dózsa Sámuel dr., Dózsa Lajos dr., Dózsa Imre dr., Neumann Zsigmond, Mandl Zsigmond, Löwinger Miksa. Schwarz Lipót Lajos egy díszes örökmécsét, Neumann József két ezüst kandellábert ajánlott fel. Ugyancsak a mai napon fizetett le Stern Pinkász nagyobb templom-építési adományából 200 koronát.

(Adóösszeírás. Az adóösszeírás e hó 9-én veszi kezdetét városunkban. A városi tanács az adók összeírására Siket Sándor, Pályi Béla, Olajos Péter és Török Sándor adóírszteket rendelte ki.

(A fogyasztási adóhivatalból. Galambos Ignác dr. polgármester ma délelőtt pénztárvizsgálatot tartott a város fogyasztási adóhivatalában és azt rendben találta.

(Helyszíni szemle. A képviselőtestület által kiküldött bizottság ma délután tartotta meg a helyszíni szemle Gera Sámuel városi főjegyző elnöklété alatt a marosi fürdő elhelyezésére. A bizottság a mellett foglalt állást, hogy a marosi fürdő a Ludvári erdő mellett helyeztessék el.

(Türetetlen állapot. Ismét arról a csatornáról van szó, melyet most építenek a főtéren. Már elmondottuk azt, hogy ez a csatorna úgy készül, mint a Luca széke. Lassan, nagyon lassan. De szót emeltünk az ellen is, hogy az átkeleli szakaszok a tátongó mély árkokon nincsenek megfelelő védő korlátokkal ellátva. Van azonban még ennél nagyobb baj is, melyet a hatóságoknak így tűrni egy percig sem szabad. A főtéren tátong, mint mondottuk, a csaknem két öl mély árok a nélkül, hogy annak oldalai ki volnának támasztva vagy, mint mondani szokták, ducolva. A mély árok minden pillanatban beomolhatik és ennek könnyen eshetik embe élet is áldozatul. Felhívjuk erre a hatóság figyelmét, mert a polgárok életéért ő első sorban felelős.

(Érdekes lapunk mai számában a Heckscher Sámuel-féle hamburgi „Szerencse jegyzék” hirdetése. E bankház az ő előzékenysége és fizetőképessége, különösen pedig a nyert összegek gyors kiadása révén a legkitünőbb hírnévre tett szert, azért mindenkinék szives figyelmébe ajánljuk lapunk mai számában közzétett hirdetését.

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újvárosi gyógyszertárában kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-zappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 féle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-névvél van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

(Mehívó. A makói független-ségi és 48-as III-ik olvasókör e hó 8-án Vasárnap délelőtt 11 órakor Megyeház-utcai helyiségében értekezletet tart, melyre ugy a kör tagjait, mint az összes választópolgárokat meghívja az elnökség. Tárgy: A Makó városi III-ik alkerületben megüresedett vármegyei törvényhatósági bizottsági tagságra való jelölés.

(A választók névjegyzéke. A „Makói Hírlap” mai száma hirt ad arról, hogy az országgyűlési képviselőválasztók 1912 évre összeállított névjegyzéke a városházról titokzatos módon eltűnt s a polgármester Budapestre utazott, hogy az esetről a miniszterelnöknek tegyen jelentést. E hirre vonatkozólag Wizinger Károly városi ügyész központi választmányi jegyző nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben kijelenti, hogy az 1912 évre összeállított ideiglenes névjegyzék valóban eltűnt, ha nem is titokzatosan, hanem a városi ház javítási munkálatok okozta zűrzavar miatt, aggodalomra azonban nincsen ok, mert a végleges névjegyzék a közigazgatott 1911 évi névjegyzék alapján is összeállítható lesz. Ha netalán az elveszett névjegyzék nem kerülne elő.

(A sikkasztó erkölcsi bizonyítványa. Csak néhány nappal ezelőtt emlékeztünk meg Bohn Lajos volt rendőrségi írnok viselt dolgairól, ki a makói rendőrségen sikkasztott, a római katolikus plébánián és több helyen lopott. Ez a magáról megkezdett fiatal ember ma megkeresést intézett a városhoz, melyben a maga részére erkölcsi bizonyítványt kér.

(Betöréses lopás. Zaier Péter 18 éves zicsifalvi borbély a múlt héten betört a Szegedi-utcán Trojakovics Nedelkov cukorka kereskedőhöz és a szekrény feltörése után ellopott 55 korona készpénzt és nagy mennyiségű cukorkát. A tettest ma kerítette kézre a makói rendőrség, de a pénzből már csak 33 fillér volt meg, a többi elmulatta a betörő, kit holnap kísérnek át a szegedi kir. ügyészség fogházába.

(Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek. Kolimár János Erdei Máriával, Nagy Gy. Bálint Kocsis Lidiával. Elhaltak: Klein Lajos 4 hónapos, Kis Erzsébet özv. Galamb Ferencné 78 éves, Kis Katalin özv. Sirokmán Mihályné 61 éves, Hős Ferenc 3 éves, K. Varga Viktória 17 éves, Tausz Mária 19 éves korában.

Friss must

kapható
özv. Iritz Sámuel cégnél.

Tánciskola megnyitás

Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy folyó évi o o o október hó 20-án o o o őszi táncanfolyamomat megnyitom, melyre beiratkozni mindenkor lehet, Barcsay-ut 8. o o szám alatti háznál. o o

Tisztelettel:
Érdeky József

okl. táncitanító.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken: Diszeloadás az aradi vértanúk emlékére. Ünnepi nyitány, Prolog és Az elnémult harangok, színjáték. (Bérletben.)

Szombaton: Nádasyné Jolán jutalomjátékául A vén bohém (Künstlerbluth.) operette.

Vasárnap: Utolsó előadásul. Délután leszállított helyárrakkal Muzsikusi leány, vig operett. (Bérletszűnet.) Este rendes helyárrakkal A vén bohém, operette. (Bérletben.)

Peterdi Etelka.

Ma esti színházi referádánk című, nem a darabok címét írjuk fel, hanem a primadonnáét - Peterdi Etelkát. Ez az est az övé volt. Mióta Nádasyné színtársulata itt játszik, Peterdi Etelka sok szép és kevésbé jó darabot vitt sikerre és meghódította teljes mértékben a közönséget. Nem azok közül a primadonnák közül való, akik hang és művészi véna nélkül csupán temperamentumukkal bódítják el a publikumot, hanem azok közül való, akik sorsadta tehetséggel, mélyen érző lélekkel, sok-sok intelligenciával, meleg kedéllyel, bájos közvetlenséggel, erős ambícióval töltik be hivatásukat és büvölik el a nézőket. A mi kedves primadonnánk a színházba járók szívéhez férközött teljesen, meghódította a parterren és páholyban ülőket épenugy, mint a magasabb régiók lakóit. Ha ő megjelenik a színpadon megelevenül a környezet, forró lesz a deszka és összevergődnek a tenyerek, mert övé a dicsőség, a győzelem.

Ezen írásunk igazát bizonyítja a mai est is. Zsúfolt ház, sok taps és a művészet elismeréseül, sok virág. Az általános szeretet, mely művészetét kíséri, azt mondhatja velünk, szeretnénk őt mielőbb s újra viszontlátni.

A többi szereplők megbocsásanak, ha mai esetről csak róla írunk néhány elismerő sort, bár ők is megérdemelnék, de ma az elismerés pálmáját csak neki nyújtjuk át.

* Nádasyné Józsefné jutalomjátéka. Szombaton este A vén bohém Eisler gyönyörű muzsikájú nagy operettjének bemutató előadása lesz Nádasynének, a társulat kiváló művésznőjének a jutalomjátéka. Sem a művésznő, sem a bemutatónak kerülő darab nem szorul hangos reklámra, mégis kötelességszerűen felhívjuk közönségünk figyelmét a nagyszabású színházi eseményre, mely bizonyára magában foglalja az idej. páratlanul kitűnően sikerült színházi évad koronáját. Nádasyné már régóta kedvelt művésznője a makói közönségnek, de méltán lehetne az akár a főváros közönségének is. Eisler nagy operettje „A vén bohém” szintén nagyszerű mű, melynek bizonyára nálunk is feltűnő sikere lesz. Nádasyné jutalomjátékára már lehet jegyeket előre váltani.

* Muzsikusi leány délután. Vasárnap délután mérsékelt árak mellett a Muzsikusi leány kerül színpadra a címszerepben Peterdy Etelkával. Ezen előadás iránt már is nagy az érdeklődés.

A mágnásoknak, dzsentriknek s ezek uszályhordozóinak nem kell az általános, egyenlő, titkos választói jog, mert félnek attól, hogy ha ez bejön, a magyar közélet nem lesz tovább az ő mindenféle, léhűtő perepulyáknak kalácsot adó menedékhelye!

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (57)

VII.

Fürdő a cethal fejében.

A kérdéses pont Somerset Point volt, a Cape York félsziget legvégű északi csucsán, melynek a létezéséről még Jensentől hallottam említést tenni, mikor gyöngyöt halásztunk.

A feketék el voltak ragadtatva, mikor visszatérni láttak s több hónapig náluk maradtam, mielőtt legközelebbi utamra rászántam magamat. Nagyon kértek, vegyek részt harci kirándulásaikban, de én mindig vonakodtam abból az okból, hogy én nem vagyok hadviselő ember. A valódi ok pedig az volt mert nem hittem, hogy valaha oly ügyesen tudjam kezelni a lándzsát, mint ők; s mert a lándzsa volt a fő fegyverem, mit a háboruban használtak, tartottam tőle, hogy nem mutathatom előnyösen be magamat a válságos pillanatban.

Emellett a harcosok olyanügyesen védtek magukat paizsaikkal, hogy majdnem sérthetetlenek voltak, míg nekem fogalmam sem volt róla, mint kell a paizsszal bánni. És az én örökké szükséges nimbuszom okáért nem engedhettem meg, hogy nevetségessé váljak a szemükben. Mindenkor nagy gondom volt rá, hogy csak olyan tetteket hajtsak végre a feketék előtt, melyeknek végrehajtására teljesen képesnek éreztem magamat, még pedig úgy, hogy bámulatra ragadjam őket.

Ily módon elég babért szereztem titokzatos nyilammal avagy „repülő dárddammal”, mint a hogy a feketék nevték vitézségemet a szigonynyal és a baltával több törzsnél megénekelték. És nem a legbadarabb dolog volt helyzetemben, hogy még csak meg sem mertem kísérteni, gyakorolni magamat a lándzsavetésben, attól tartva, hogy a feketék legott nekem esnek, ha biztosan nem dobok.

Több ízben úgy is alig birtam menekülni ettől a komoly veszélytől, de a legtöbb esetet nem lehet itt közzé tenni. Feleltem mindamelllett, hogy a feketék, ha folyóból a vagy tóból isznak, mindig tenyerökkel meritik a vizet és sohasem értetik a szájukat közvetlen a víz felszínéhez. Nos, egy napon én bele estem ez illetlenség vétkébe. Künn voltam vadászati kiránduláson s égető szomjúsággal értem egy tóhoz. A mentorom nem volt mellettem. Térdre ereszkedtem s bele temetem arcomat az életadó nedűbe. Hirtelen morgást halotam a hátam mögött. Hátra fordultam és láttam, hogy egy csapat fekete ismerősöm bámul rám elszörnyűködve. Azt mondták, úgy iszom, mint a kenguru.

De Yamba csakhamar ott termett kimentésemre s elmagyarázta az etikett borzató megsértést, megmagyarázva nekik, hogy nem ittam, hanem egyszerűen lehűtöttem az arcomat.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	20.60-22 K.
Kukorica:	19 - "
Árpa:	17-17.40 "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	13-14 K.
Foghagyma:	16-17 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Naponta kapható

friss must

özv. Iritz Sámuel cégnél.

Kiadó ház.

Lonovics-sugaruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékhelyiségekkel, november 1-től kiadó.

Dr. Kiss Pál
ügyvéd.

Rémitő

ok pénzt adnak hölgyeink szövetsre, holott, ha ruháikat szakmecnél csináltatják, a fele fazon díjat megtakaríthatják a szöveten.

Tegyen kísérletet Katona András női-szabónál, aki most jött haza Budapestről, ahol a

legmodernebb szabászatot és a legjobb izlést sajátította el.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy kevés szövethől a legdivatosabbban és legolcsóbban készítenek kosztümspeciálításokat.

Magamat a n. b. hölgyközönség pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Katona András

Makó, (Stentzky-ház.
Varró- és tanuló leányok felvétetnek.

Különleges pálinka-örjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka
literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka
literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka
literje frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal cég.

Egy jó házból való fiuk

tanulóul

jó fizetéssel felvétik
a Makói Független Ujság
nyomdájában.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó-uj árut olcsóért akar
vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres
„Menyasszonyhoz“ címzett

Szolid árak.

rőfös- és divatáru üzletet
felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában,
(püspökkertel szemben). ahol minden e szakmába
vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és
így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha
szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenképp meggyőző.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

FIGYELEM!

Valódi Sack Rudolf ekéket tükörcél-kormánnyal bekötött zsák
védjeggyel, mélyen leszállított árban és kedvező fizetési
feltételek mellett **Glück Samu gépraktára Makó.**

Ó V Á S!

Eredeti losonci Drill tolókeres, Record Drill
pároszerű merítős szerkezetű és Record II.
műtrágyaszóróval egyesített vetőgépek, mely
sorban vet és trágyáz, csakis kizárólag
Glück Samu gépraktárában szerezhetők be.
Ezen elsőrangú, szilárd gyártmányu vetőgépek nem
tévesztendőek össze holmi csehországi gyártmányu
gépekkel.

Kukoricaszár aratógépet, mely a szarát kévébe
köti, szállít Glück Samu gépraktára Makó.

A lülirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o
levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabásu
iparteleppé alakítottam át,
melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl.
- Így abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a ko-
vács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbí-
zásoknak a legpontosabban és legjutányosabban tes-
zek eleget. - Különös figyelmébe ajánlom a nagy-
érdemű közönségnek **autogén-heggesztő berendezése-**
met, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és
heggeszt. - Raktáron tartok láncos kutakat és
mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását
tisztelettel

Gulácsi János.

(20) **Kovács segédekkel felveszek magas fizetéssel.**

Valódi márványból
készít sirköveket

Glück Lajos,
kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásá-
ról és teljes készítéséről
mindenki bármikor meggyő-
ződhetik.

Raktáromon mintegy 500
darab áll választékul.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Eddig még nem létezett gramophon újdonosságok
saját összehívásom folytán
olcsó árért szerezhetők be
a Korona-áruházba
Klein Mórnál, (Főter).

Szerencse jegyzék

A kibiztosított állam
garantálja a kifizetést

Legnagyobb
nyeremény
600,000 Márka

a hamburgi államilag szavatolt szerencse játékra, melyen
9 millió 841,476 Márka
képezi a biztos nyeremény összeget

Főnyeremény: 600,000 Márka

Nagyobb nyeremények:

560,000 Márka	300,000 Márka
550,000 „	200,000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60,000 „
520,000 „	50,000 „
515,000 „	45,000 „
510,000 „	40,000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15,000 „
	10,000 „

Az egész szerencse játékban VII. osztály foglaltatik, mely 100,000
sorsjegyet tartalmaz 48,405 nyereménnyel, úgy, hogy a sorsje-
gyeknek fele biztosan kihuzatik.

A nyeremények osztályonként fokozódnak és pedig az I. osz-
tályban egy sorsjegyre eshetik 500,000 márka, ugyanaz a VII. osz-
tályban 600,000 márkát nyerhet.

A sorsjegyek ára:

Egész sorsjegy 7 korona	Fél sorsjegy 3 kor. 50 fillér.	Negyed sorsjegy 1 kor. 50 fillér.
----------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------

Kivánatra a szerencsejáték és a huzás tervezete bárkinek bér-
mentve megküldetik.

A nyeremények az állam által szavatoltatnak és pontosan kifizettetnek.

Megrendelések **Oktober 27-ig** fogadtatnak el.

Heckscher Samuel senr bankház Hamburg 36.

Megrendelő levél:

Sz. 1084. Samuel Heckscher senr.,
Bankgeschäft. Hamburg 36.

Küldjön nekem: (egy egész sorsjegyet K. 7.
(egy fél „ K. 3.50
(egy negyed „ K. 1.75

Cim.....

Az érték postautalványon beküldve.